

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. I. Forma ordinaria Sacramenti Pœnitentiæ: Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, Amen. Essentialiter constituitur his binis verbis: Absolvo te. Peccaret ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

Catechismus Romanus.

Hinc Catechismus Rom. p. 2. c. 5. q. 20. Est huius Sacramenti proprium, ut præter formam & materiam, quæ omnibus Sacramentis communia sunt, partes etiam, ut antea diximus, illas habeat, quæ tanquam totam integram Penitentiam constituentur scilicet, Confessionem, & Satisfactionem. Et intra: hæ autem partes, ex earum partium genere esse dicuntur, quæ ad aliquod totum constituendum necessaria sunt: quoniam quemadmodum hominis corpus ex plurimis membris constat; manibus, pedibus, oculis, & aliis huiusmodi partibus, quarum aliqua, si desit, merito imperfectum videatur, perfectum vero si nulla defideret: eodem etiam modo Penitentia ex hisce tribus partibus ita constituitur, &c.

3. Anima rationalis est pars præcipua hominis.

Nunquid, quia manus, pedes oculi, vocantur partes hominis, aut corporis hominis, ideo anima rationalis non est pars hominis? Immo pars præcipua est. Ergo similiter licet Tridentinum doceat, actus Penitentia esse partes Penitentia, nequaquam negari potest aut debet, formam Absolutionis esse partem Sacramenti Penitentia, idque præcipuam, utpote, ut prius dixerat Tridentinum, in qua præcipue ipse vis sita est.

Interim dum loquimur de partibus integranibus hoc Sacramentum, communiter assignamus illas, quæ sunt partes materia, quia partes integrales in rebus naturalibus sequuntur extensionem; radix autem extensionis est materia. Sed hæc de nomine partis, quæ est quæstio parvi momenti. De re autem erit

CONCLUSIO I.

Forma ordinaria Sacramenti Penitentia: Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.

Essentialiter constituitur his binis verbis: Absolvo te. Peccaret tamen mortaliter qui omitteret ly à peccatis. Omissio ly Ego, non nisi venialis, prout etiam invocatio SS. Trinitatis.

4. Probatur Concl. ex Conc. Florent. & Trident.

Concilium Florentinum in Decreto Eugenii sic inquit: Forma huius Sacramenti (Penitentia) sunt verba Absolutionis, quæ sacerdos profert cum dicit: Ego te absolvo &c. Tridentinum similiter sess. 14. c. 2. in principio, Docet, Sacramenti Penitentia formam in illis ministris verbis positam esse: Ego te absolvo &c. Et continuò atexit: Quibus quidem de Ecclesia sancta more præces quadam laudabiliter adiunguntur;

ad ipsius tamen forme essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria.

Preces illæ sunt: Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissa peccatis tuis peccat te ad vitam æternam. Amen. Indulgentiam, Absolutionem, & remissionem peccatorum tuorum, tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus. Amen. Dominus noster Iesus Christus te absolvat. Et hæc quidem præces verbis essentialibus præmittuntur; postponuntur autem: Passio Domini nostri Iesu Christi, marita B. Maria Virgini, & omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sunt illi in remissionem peccatorum, argumentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen. Ita Rituale Rom. Titulo de Sacram. Penitentia verb. Absolutionis forma, ubi sequentia statuit:

Cum penitentem absolvere volueris, inuocanda est prius, & ab eo acceptata salutari Penitentia, prima dicit: Misereatur tui &c. Deinde dicitur verba penitentem elevata dicit: Indulgentiam &c. Dominus noster Iesus Christus te absolvat, & ego auctoritate ipsius, te absolvo ab omni vinculo excommunicationis; suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & tu indigeas. Deinde, ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen. Si penitens sit laicus omittitur verbum suspensionis. Passio Domini nostri Iesu Christi &c.

In Confessionibus autem sequentibus & brevibus omitti potest: Misereatur &c. satis erit dicit Dominus noster Iesus Christus &c. ubi ad illud, Passio Domini &c. urgente vero aliquo gravi necessitate in periculo mortis breviter dicitur: Ego te absolvo ab omnibus censuris & peccatis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen. Huc usque Rituale.

Et quidem si ita fiat, indubie bene fit. Quamquam existimem hæc omnia non esse necessaria, nequidem sub levi obligatione, sed sufficere ad evitandum omne peccatum hæc verba: Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen. nisi forte penitens indigeat absolutione à Censuris, quæ tunc præmittenda foret verbis confuctis, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis.

Nec obstat Rituale mox allegatum, quia contra praxim videtur præscripsisse contra obligationem, cum, etiam maxime timorati, non varient, nec sit uniformitas, nisi in illis verbis, Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.

Quin immo putant Aliqui, nullum esse peccatum, omittere invocationem SS. Trinitatis, secluso scandalo & contemptu. Ad summum erit veniale, propter universalem Ecclesie consuetudinem. Sed hæc consuetudo, inquit Dicastillo disp. 5. n. 28. videtur libera, ut dicitur de verbis antecedentibus formam dicentibus.

bamus. Ego malim dicere esse obligatoriam; quia licet in verbis antecedentibus multi, etiam timorati, variant, equidem in illa invocatione omnes conveniunt. Caterum, quia materia levis, peccatum tantum erit leve seu veniale.

Dices: exponitur Sacramentum periculo nullitatis, cum ab Aliquibus dubitetur, an non spectet ad essentiam formæ; quemadmodum eadem in vocatio spectat ad essentiam formæ Sacramenti Baptismatis; ergo est materia gravis.

Resp. non est vera dubitatio; sed scrupulus tantum, id est, quædam animi anxietas ac timor, ortus ex levis et solum apparentibus causis; adeoque nullum hic verum periculum nullitatis Sacramenti.

Et verò disparitas inter Sacramentum Baptismi, & Pœnitentiæ, patet ex verbis Christi Matth. 28. v. 19. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, quibus præcipit invocationem SS. Trinitatis, cuius tamen nullam mentionem facit Joan. 20. ubi instituit Sacramentum Pœnitentiæ, sed simpliciter dicit v. 23. Quorum remiseris peccata, remittuntur eis.

Si dixisset: Quorum remiseris peccata in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, remittuntur eis: par fuisset ratio; jam autem dispar ratio; quia dispar voluntas Christi, qui utrumque Sacramentum instituit. Revera mirabile foret, quod neque Florent. neque Trident. expressisset formam Sacramenti Pœnitentiæ cum illis verbis, cum ambo illa Concilia sic expresserint formam Baptismi; si æqualiter forent necessaria ad utrumque Sacramentum.

Si aliquis replicet: utrumque Concilium addidit *ly &c.* ad significandum illas voces: *peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.* esse necessarias, uti ista verba, quæ expresserit: *Ego te absolvo.*

Responder Dicastillo supra nu. 27. illam particulam *ly &c.* non posuisse Concilium Florentinum, unde, inquit, satis declarat integram huius Sacramenti formam posse in illis solum vocibus contineri.

Porro n. 48. ut probet, *ly A peccatis tuis*, formaliter esse de essentia formæ, scribit in hæc verba: Idem argumentum sumitur ex Florentino, in quo, ut Aliqui notant (& mihi vidisse contigit in duabus diversis impressionibus) licet in verbis, quæ communiter circumferuntur in Summa Conciliorum, non habeatur illa particula, *ly &c.* in Concilio tamen integro expressè habetur.

Ecce ut probet, *ly A peccatis tuis*, formaliter esse de essentia, sequitur integram Concilium; ut autem probet, invocationem SS. Trinitatis non esse necessariam, sequitur Summam Conciliorum, quasi plus fidei esset tribuendum Summæ Conciliorum, quàm integro Concilio, ex quo Summa desumpta est, in qua per errorem

facile potuit omitti illa particula. Ut autem dicam, quid mihi contigerit, vidi Summam Conciliorum per F. Bartholomæum Caranzam Mirandem. & Summam Conciliorum Authorem F. Franciscum Longo, & in utraque Summa reperi illam particulam *ly &c.*

Alier ergo respondeo ad propositum argumentum; Concilia addidisse *ly &c.* ut significarent illas voces: *A peccatis tuis &c.* esse necessarias, saltem ex præcepto Ecclesiæ. Immo quamvis omnes expressisset, sicut expressit *Ego te absolvo*, adhuc non convinceretur, omnes esse de necessitate Sacramenti: nam Concilium Florentinum formam Sacramenti Confirmationis hæc formam verborum expressit: *signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Similiter formam Sacerdotii: *Accipe potestatem offerendi sacrificium in Ecclesia pro vivis & mortuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Et tamen disp. 3. lect. 1. concl. 6. ostendimus, invocationem explicitam SS. Trinitatis per nomina Patris, & Filii, & Spiritus sancti, non esse de essentia formæ Confirmationis, & suo loco ostendemus, eandem in invocationem non esse de essentia formæ Sacerdotii.

Sed audiamus Doctorem Subtilem 4. dist. 14. q. 4. nu. 4. *Ex hoc* (quod Absolutio sit sententia quædam diffinitiva absolvens reum) sequitur corollarium, quod doctrina de Sacramento Pœnitentiæ, subalternatur doctrine de iudicio, & etiam doctrine de sententiis: Pro quanto enim est in Ecclesia duplex forma, scilicet publicus, & privatus, pro tanto est duplex iudicium: & quantum ad aliquas regulas iustitiæ, oportet esse convenientiam hic & ibi. Sic utraque diffinitio hic & ibi est actus iustitiæ. Et pro tanto potest Sacramentum Pœnitentiæ dici Sacramentum iudiciale, vel iudicium sacramentale: & ex hoc quod sacramentale est firmius, quia rationabilius, quàm aliquod iudicium publicum.

Et ex hoc patet ratio, quare non est necesse esse ita præcisa verba in isto Sacramento, sicut in Baptismo, vel Eucharistia; quia sufficit quod exprimitur actus sententiæ absolventis: sicut & in iudicio publico non oportet esse limitata verba. Aut enim unus de Theodoro Martyre: Jubeo ignibus tradi. Alter de Cypriano sancto: Gladio animadverti placet. Communiter tamen ista verba sunt apta: *Ego te absolvo; quæcumque alia præmittantur, vel consequantur, secundum diversam consuetudinem in diversis Ecclesiis.* Hucusque Scotus, apertissimis verbis docens nostram conclusionem.

Nam *ly Ego*, communi omnium Doctorum sententiâ, non pertinet ad essentiam, cum per ejus omissionem nullatenus sensus à Christo intentas immutetur, & sufficienter intelligatur in verbo, *absolvo*: ut in simili diximus de eadem particula, quæ communiter ponitur in forma Baptismi. Vide disput. 2. lect. 2. concl. 2. Hinc omisso ejus solum erit peccatum veniale, si aliquid sit.

10. Responsio Auctoris

VI. Doctrina de Pœnitentiâ subalternatur doctrinæ de iudicio & sententiis ex Scoti

Quare in Pœnitentiâ non requiruntur verba ita præcisa, sicut in Baptismo, vel Eucharistia.

12. Ly Ego non pertinet ad essentiam formæ.

Verba essen-
tialia: *Abso-*
lvo te.

Igitur essentialia verba, juxta Scorum supra: *Abso lvo te*, & nulla alia; quia aliorum non meminit. Rationem accipio ex verbis Scoti, mox citatis: quippe in judicio humano sufficit, quod exprimat actus sententiæ absolutis; nec oportet addere delictum, à quo reus absoluitur, vel propter quod condemnatur; neque necesse est exprimi, quâ auctoritate judex absolvat vel condemnet, ordinariâ an delegatâ, principali an secundariâ vel commissariâ: ergo consimiliter sufficit in judicio Sacramentali, quod exprimat actus sententiæ absolutis; nec oportet addere delictum, à quo pœnitens absoluitur; neque necesse erit exprimere, quâ auctoritate id fiat.

Non constat
Christum
requisivisse
expressio-
nem pecca-
torum vel
potestatis.

Et quamvis hæc ratio non sit peremptoria; quia potuit Christus aliquid requirere ad judicium Sacramentale, & de facto requisivit sententiam ore prolata, quæ non requiritur ad judicium humanum; æquidem requisivisse expressionem peccatorum, vel potestatis, non satis constat, sive ex Scripturis, sive ex Conciliis aut Traditione; ergo non est, cur in hoc puncto recedamus à communi lege judicii humani, præsertim accedente communi consensu Doctorum, quidquid Aliqui pauci contradicant, quoad ista verba: *A peccatis tuis*, quos citat & sequitur Wiggers in 3. parte D. Thomæ q. 84. a. 3.

Wiggers.

13.
Primum
fundamen-
tum A dver-
sationum.

Primo, quia absque illis verbis, non videtur satis completus sensus istius sermonis: *Ego te absolvo*; neque satis determinata significatio verbi, *Abso lvo*, quod per se positum, est indifferens ad significandam absolutionem à censuris, à pœnis, & à reatibus culpæ. Unde nec ex eo, quod præmittitur peccatorum Confessio, videtur satis determinari, in quam materiam cadat Absolutio, quandoquidem pœnitens pluribus vinculis possit esse constrictus, ut puta, vinculo excommunicationis, aut alterius censuræ, & vinculo reatus culpæ, & pœnæ; & possit idem peccatum confiteri in ordine ad Absolutionem à vinculo excommunicationis, & non à vinculo reatus culpæ, v. g. sic confiteri potest notoriam percussorem Clerici. Hucusque præfatus Doctor.

14.
Secundum
fundamen-
tum.

Atque non contentus hoc fundamento, alterum statuit, desumptum ex *ly Etc.* de quo supra meminimus, existimans ideo additum à Conciliis post illa verba: *Ego te absolvo*, ut significarent se plenam & completam formam non exprimere, sed aliud insuper adjuvandum, quod non potest esse aliud, quàm illud, *A peccatis*, quod conformiter in Ecclesia semper fuit additum.

Neque dici potest, Concilia addere illud *Etc.* propter preces; quæ solent adjungi; quia de illis subjicit Concilium Trid. *Quibus quidem de Ecclesia sancte more preces quedam laudabiliter adiunguntur, ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant.* Ubi dum has opponit, tan-

quam non pertinentes ad formæ essentiam, contra ista; *Ego te absolvo &c.* videtur innuere, quod etiam illa, quæ includit in isto *Etc.* pertineant ad formæ essentiam.

Sed ut ab ultimo exordiar; Respondeo; ad illam oppositionem sufficit, quod aliqua verba ex illis: *Ego te absolvo &c.* pertineant ad formæ essentiam; nam certum est, non omnia pertinere, ut ante ostendimus de *ly Ego, & ly in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.* Nisi dixeris, illam invocationem addi per modum precum, adeoque non comprehendi sub *ly Etc.* Deinde omnes admittere debent, *ly Tuis*, non pertinere ad formæ essentiam; cum satis manifestè subintelligatur in *ly Te à peccatis*; nullus quippe absoluitur à peccatis alienis.

Vis autem scire, de quibus precibus loquatur Concilium? Responso plana est, de illis, quæ ad ipsius formæ essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessariæ, vel saltem ex præcepto Ecclesiæ. Unde dicit illas *laudabiliter* adjungi, non autem obligatorie. Ex verò rectissime opposuit hujusmodi preces, illis verbis: *Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.* quia licet non omnia, saltem aliqua pertinent ad essentiam, & omnia necessaria sunt ad licitam Sacramenti administrationem.

Itaque Concilia addendo *ly Etc.* indicant, se plenam & completam formam, necessariam, saltem ex præcepto Ecclesiæ, non exprimere; sed, juxta receptam & obligatoriam consuetudinem Ecclesiæ, aliquid insuper adjuvandum, scilicet, *A peccatis tuis, in nomine Patris, &c.* Aliqui putant addidisse *ly Etc.* ut ostenderent, se, præter dicta verba, nihil definire, esse de essentia, neque etiam contrarium determinare.

Accedat ad cumulum; omnia illa verba: *Ego te absolvo à peccatis tuis*, pertinere ad essentiam formæ, non quod materialiter, & secundum sonum vocis, omnia debeant proferri, de qua prolacione hæcenus loquuti sumus; sed formaliter secundum significationem, ut patebit ex responsione ad primum fundamentum Wiggers; quæ talis est.

Verbum, *Abso lvo*, per se positum est indifferens ad significandam Absolutionem à censuris, aut pœnis, & à reatibus culpæ; atque videtur satis determinari, in quam materiam cadat Absolutio, ex eo quod præmittitur peccatorum Confessio: nam licet pœnitens pluribus vinculis possit esse constrictus, ut puta vinculo excommunicationis, aut alterius censuræ, & vinculo reatus culpæ; æquidem non potest confiteri peccatum sacramentaliter, nisi in ordine ad obtinendam Absolutionem à vinculo reatus culpæ, & pœnæ; neque Sacerdos potest sacramentaliter profere illa verba: *Abso lvo te*, nisi in ordine ad Absolutionem

tionem à vinculo reatus culpæ, & pœnæ; nam effectus hujus Sacramenti, non est Absolutio à vinculo excommunicationis, aut alterius censuræ; sed tantummodo à vinculo reatus culpæ & pœnæ.

Ergo hoc ipso quo Sacerdos, auditâ Confessione pœnitentis, vult administrare Sacramentum Pœnitentiæ per ista verba, *Absolve te*, perfectissimè atque sine ulla ambiguitate significat Absolutionem à peccatis quoad culpam, & pœnam; nullo autem modo Absolutionem à vinculo excommunicationis, aut alterius censuræ.

Igitur ex prævia Confessione Sacramentali, & intentione Sacerdotis, faciendi quod facit Ecclesia, satis determinatur significatio verbi, *Absolve*, ad hoc ut cadat in vinculum solius reatus culpæ, & pœnæ.

Solum obijci potest contra hanc responsionem: quia ex illa videtur sequi, quod sola verba non sint forma hujus Sacramenti. sed etiam prævia Confessio, & intentio Sacerdotis; nam ex his duabus circumstantiis, verbum, *Absolve*, habet vim significandi Absolutionem à vinculo reatus culpæ, & pœnæ, aut certè æqualem significationem, per quam constituitur in ratione formæ.

Respondet; verbum, *Absolve*, habere vim significandi Absolutionem à vinculo reatus culpæ; ab institutione hominum; quin etiam æqualem significationem, quamvis ambiguam, ut multi existimant; propterea quod æqualiter instituta sit, ad significandam Absolutionem ad alios vinculis; ut autem illa ambiguitas tollatur, fateor, concurret prævia Confessio peccatorum, immo & intentio absolventis; ergo Confessio peccatorum est pars formæ, similiter intentio absolventis; negatur Consequentiæ.

Quid ergo sunt? Aliquid prærequisitum, aut concomitans, ut illa verba: *Absolve te*, sacramentaliter significant, adeoque ut sint vera forma Sacramenti Pœnitentiæ; quæ utique forma ex solis verbis propriè dictis componitur. Quæmodum forma consecrationis Sanguinis Christi: *Hic est Sanguis meus*, componitur ex verbis propriè dictis, licet particula, *Hic*, sit ambigua significationis, & determinari debeat per intentionem consecrantis, ut pronomen sit, & non tantum adverbium loci.

Et sanè ly *Baptizo* in forma Baptismi, unde habet, quod significet abluionem in aqua naturali, & non in vino, vel alio liquore, nisi ex aliqua determinatione materiæ, quæ est aqua naturalis? Et ly *Hoc* in forma consecrationis Corporis Christi, unde habet, quod significet species panis, potius quàm alterius substantiæ, nisi ex aliqua determinatione materiæ? Quis propterea dicit, formam Baptismi, vel Eucharistiæ, non consistere solis verbis propriè dictis?

Ergo similiter forma Sacramenti Pœnitentiæ, sola erunt verba propriè dicta, quamvis ly *Absolve*, per Confessionem peccatorum, quæ est quasi materia, aut per intentionem Sacerdotis, aliquo modo determinari deberet ad significandam Absolutionem à peccatis.

Dico; *Quamvis determinari deberet*, quia putant Nonnulli, verbum, *Absolve*, absolute prolatum, quasi per Antonomasiam significare Absolutionem internam à reatu culpæ. Veluti ly *Baptizo*, videtur per Antonomasiam significare abluionem in aqua, eò quod ablutio communiter fiat in aqua.

Si ergo negaveris formam Baptismi determinari à materia, negabo & ego, formam Sacramenti Pœnitentiæ determinari à quasi materia, & dicam illa verba; *Absolve te*, per se significare Absolutionem à vinculo reatus culpæ, nisi ex circumstantiis, aut intentione proferentis, determinetur ad Absolutionem à vinculo excommunicationis, aut alterius censuræ.

Fateor, potius ipsa forma determinat materiam, quàm vice versâ; hinc tamen non excluditur omnis omnino determinatio materiæ respectu formæ, quamquam principalis determinatio competat formæ respectu materiæ, ut etiam cernitur in hoc Sacramento, in quo forma si non sola, saltem præcipue significat, & causat remissionem peccatorum.

Interim non semper materiam remotam debere exprimi in ipsa forma patet in forma Baptismatis, in forma Extreme Unctionis, in forma Ordinationis, & fortè etiam in forma Confirmationis. Cur ergo deberent peccata exprimi in forma Sacramenti Pœnitentiæ?

Quia, reponit Aliquis, Christus ea expressit in illis verbis, quibus Joan. 20. instituit Sacramentum Pœnitentiæ, nimirum: *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis*. Ubi expressè nominat peccata. Quare (inquit Averfa q. 12. sect. 3. §. Potius tamen videtur) si forma iudicanda sit ex verbis Christi, debet Sacerdos necessariò dicere: *Remitto tibi peccata, & non tantum: Remitto tibi*.

Sicut, quia instituendo Baptismum, dixit: *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*, sumpta est forma Baptismi, in qua necesse est explicitè eo modo, & non satis esset, implicitè alio modo nominare divinas Personas.

Ac etiam quando dixit: *Quæcumque solveritis super terram*, licet non specificè nominaverit peccata, tamen dicendo: *Quæcumque*, utique sub hoc nomine intellexit peccata. Ususque fuit eo termino generali, ut includeret omnia vincula, de quibus dedit Ecclesiæ potestatem solvendi atque ligandi. Ex quo eò magis fit, ut dum Ecclesia, id est, ejus minister, vult solvere vincula peccatorum, determinatè

Forma Sacramenti Pœnitentiæ consistit ex solis verbis propriè dictis

20. Putant aliqui, ly *Absolve*, per antonomasiam significare abluionem internam à peccatis.

21. Forma potius determinat materiam, quàm vice versâ.

Non semper materia remotam debet exprimi in forma.

22. Quod in hoc Sacramento, debent exprimi peccata, probat Averfa ex verbis institutionis Joan. 20.

23. Quæcumque, utique sub hoc nomine intellexit peccata.

ntiam, onner, ite, pe- deo; ad a verba a forme a perti- ty in no- en. Nisi modum b ly Et, nis, non atis ma- is; nul- s loqua- de illis, uaquam admini- ex præ- adhiber- verò re- is verbis- atis, & licet non ntiam, & crament- ndicant, ecessari- on expri- gatoriam- pper ad- , in ne- le ly Et, a, nihil am con- a verba: ad essen- t, & se- p profes- i sumus; onem, ut a fundi- a indiffe- a centu- attamen- materiam- tur pec- nis pluri- ut pua- alterius- equidem- entaliter- utionem- eque Sa- ere illa- Absolu- tionem

minatè dicere debeat: *Absolvo te à peccatis.* Huculque Averla.

23.
Contra
hanc proba-
tionem ar-
guitur.

Sed contrà; hoc argumentum probaret, quòd si aliquis diceret Pontifici Romano: *Sancitissime Pater dispensa mecum in voto castitatis, propter hanc & illam rationem, & ipse responderet: Dispense, non esset valida dispensatio, nisi adderet, in voto castitatis.* Similiter, si ad petitionem Absolutionis ab excommunicatione, responderet, *Absolvo*, non addendo à vinculo excommunicationis, non esset valida Absolutio, quod non putem Averlam facillè concessurum.

Scio non valere in omnibus argumentum ab Absolutione à censuris, ad Absolutionem à peccatis; quia prior potest fieri scripto, & aliis signis, posterior verò non nisi verbis propriè dictis, ut infra dicitur. Interim utrobique requiritur, quòd sufficienter indicetur voluntas Superioris absolvendi, vel dispensandi; si ergo in casibus allegatis unicum iudicium verbum, *Dispense*, vel *Absolvo*, sive scriptum, sive ore prolatum, sufficienter ad valorem significat voluntatem Superioris dispensandi in voto, vel absolvendi ab excommunicatione, non obstante, quòd Christus dixerit: *Quæcumque solveritis super terram*, vellem audire rationem, quare similiter unicum illud verbum, *Absolvo*, non addendo, *A peccatis*, non sufficiat ore prolatum ad valorem Absolutionis sacramentalis à peccatis.

24.
Forma Baptis-
matis sumpta est
ex verbis
Christi:
*Baptizantes
&c.*

Haud inficior, formam Baptismatis sumptam esse ex verbis Christi: *Baptizantes eos &c.* & ideo explicitam invocationem SS. Trinitatis per nomina Patris, & Filii, & Spiritus sancti, communiter à Doctoribus asseri necessariam ad essentiam Sacramenti. Sed nego hanc Consequentiam; ergo similiter, si forma Sacramenti pœnitentiæ sumenda est ex verbis Christi, debet Sacerdos necessariò dicere: *Remitto tibi peccata.*

Disparitas
inter for-
mam Bapt.
& Pœnit.

Ratio disparitatis est; quia invocatio SS. Trinitatis neutiquam intelligitur sub illo verbo, *Baptizo*. Cum ergo aliqua distincta verba forent necessaria, aptissima visa fuerunt, quæ Christus usurpavit. Porro in Sacramento Pœnitentiæ; existimant communiter Doctores, verbum, *Absolvo*, præviâ Confessione peccatorum prolatum, satis determinatè & explicitè significare peccata prius confessa, ut illorum non debeat fieri expressa mentio.

25.
Quare Chri-
stus memi-
nerit pecca-
torum, in
stituendo
hoc Sacra-
mentum.

De cætero, Christus instituyendo Sacramentum, expressè meminit peccatorum, ut Apostoli scirent, quæ esset remota materia illius, ne fortè si dixisset: *Quorum remisistis*, non addendo *ly peccata*, cogitarent, materiam Sacramenti esse quæcumque vincula, de quibus antè dixerat: *Quæcumque solveritis super terram &c.* Nulla autem erat ratio exprimendi nomina Patris, & Filii, & Spiritus sancti in institutione Baptismatis, seu potius in præcepto bapti-

zandi omnes gentes, nisi quòd vellet exprimi in forma Sacramenti.

Si replicet quispiam: non est, unde colligatur necessitas illius particulæ, *Te*, quæ tamen communiter asseritur, nisi ex illis verbis Christi: *Quorum remisistis peccata*; sicuti in simili colligimus particulam, *Te*, in forma Baptismi esse essentialem ex illis verbis: *Baptizantes eos.* Ergo pariformiter loquendū de particula, *A peccatis.*

Probatur Consequentia; quia sicut *ly Absolvo*, determinatur per præviâ Confessionem, & intentionem Sacerdotis, ad significandam Absolutionem à peccatis, & non à censuris; ita quoque determinari potest ad hanc personam, quæ confessa fuit, eisdè de se fit indifferens ad hanc; vel aliam significandam: ergo vel peccata debent determinatè explicari in forma, per illa verba, *A peccatis*, vel non debet determinatè explicari persona, quæ absolvitur per *ly Te*, aut aliam particulam æquivalentem.

Aliqui, præsi hoc argumento, admittunt probabile esse, quòd sufficiat illud unicum verbum: *Absolvo*. Ità Arriaga disp. 49. h. 2. citans Sotum 4. dist. 22. q. 1. a. 1. §. *Postremum tandem dubium est*, ubi in fine sic ait: immo verbum *Absolvo*, cum intentione absolvendi ab utroque sufficeret.

Loquitur de casu, quò quis; dum cõfiteretur, tam proximus esset morti, ut animam jam jam exhalaret, ad eò ut præmitti nequiret Absolutio ab excommunicatione, sine periculo, ut moreretur sine Absolutione à peccatis, & quart, an talis pœnitens possit priùs absolvi à peccatis, antequam ab excommunicatione? Postquam autem recensuit sententiam Adriani q. 2. principali de Clavibus, absolvendum illum esse à peccatis, antequam ab excommunicatione: subjungit: At verò quæcumque hoc verum sit, si casus posset contingere, quia intentio Ecclesiæ non est, obstaculum objicere salutis morientis, qui per Absolutionem à peccatis posset fieri ex attrito contritus: est tamen casus, qui nunquam contingere potest: cum unico verbo possit finiri Absolutio ab utroque: *Absolvo te ab excommunicatione, & à peccatis.* Immo verbum, *Absolvo*, cum intentione absolvendi ab utroque sufficeret. Hucusque Sotus.

Ubi, cum notè agat particulariter de necessitate istius particulæ, *Te*, ejus pronuntiatio nullam moram requirit humanicus loquendo, quæ posset præjudicare hujusmodi agonizanti, non credo intentum Soti fuisse, excludere illam particulam ab essentia formæ, sed hanc solum: *Ab excommunicatione, & à peccatis*, quæ longiorem tractum requirit.

Quidquid sit de mente Soti, quæ non satis patet ex illis verbis; cum communis sensus Doctorum sit in contrarium, & hæc res non pendeat à ratione, sed à sola voluntate divina (quæ

(que potuit in uno Sacramento requirere determinatam expressionem personæ suscipientis, per ly Te, aut similem particulam, & non in alio; potuit velle expressionem determinatam peccatorum, per ly A peccatis, & potuit eam non velle) dico, argumentum in his à paritate rationis, neutiquam valere; cum Deus potuerit habere iustissimas rationes, quare hoc vel illud voluerit, aut noluerit, quæ nos latent. Et ideo, ubi res dubia est, non melius, quam communi consensu erit decidenda.

Jam autem sensus communis Ecclesiæ est, paucis obtrepentibus, Christum illis verbis: *Baptizantes eos* &c. requisivisse expressam determinationem personæ, suscipientis Baptismum, per ly Te, aut particulam æquivalentem; similiter per illa verba: *Quorum remisistis peccata*, expressam determinationem personæ continentis; non sic autem expressam determinationem peccatorum, per ly A peccatis.

Hunc communem sensum Ecclesiæ satis videtur innuere, quando in Catechismo Romano, edito ex Decreto Concilii Tridentini, & Pii V. Pontificis Maximi iussu, parte 2. c. 5. q. 13. ait: *Est autem forma (Sacramenti Pœnitentiæ) Ego te absolvo (omisso ly Etc.) quam non solum ex illis verbis licet colligere: Quæcumque solveris super terram, erunt soluta & in Cælis: sed ex eadem Christi Domini doctrina ab Apostolis traditam accepimus. Ac quoniam Sacramenta id significant, quod efficiunt; & illa: Ego te absolvo, ostendunt, peccatorum remissionem hæc sacramenti administratio perfici, planum est, hæc esse Pœnitentiæ perfectam formam. Quid ultra debuit, aut potuit dicere pro communi sententia?*

Interim Arriaga supra n. 24. assignat aliquam disparitatem rationis, ut puta, ly *Absolvo*, significat omnem liberationem ab omni debito, non tamen magis unam, quam alteram; at verò non videtur significare hunc vel illum penitentem, non solum unum magis, quam alterum; sed nec omnes confusè; ergo est non dicatur: *Absolvo à peccatis*, adhuc tamen ponitur verbum, id expressè significans, licet non specialiter: at, *Absolvo*, nec specialiter, nec expressè significat personam penitentem; sed id colligitur ab intellectu, & quasi infertur per Consequentiam ex regula generali Grammaticæ, quod quodlibet verbum activum, debet habere accusativum aliquem; hinc fit, quòd quando explicatur *à Absolvo* in Calepino, non dicitur, *Absolvo* significat hunc vel illum; dicitur tamen, Significat liberare & à culpa, & à pœna, & à debito pecuniario &c. hoc autem sufficit, ut verè dicatur significare hic & nunc remissionem culpæ. Hæc ille.

Omitto formam, quâ (teste Jacobo Goar in notis Euchologii in orationes super penitentes) absolvere consueverunt Græci: *Habeo te condonatum*, in qua exprimitur penitens per ly Te, non autem exprimitur peccata per ly A peccatis tuis, aut particulam æquivalentem.

Sed contra; ad valorem Sacramenti Extreme Unctionis, necesse omnino est suo modo explicitè nominari peccata; nempe: *Indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti* cum aliis verbis connexis: nec prius satis esset dicere, *Indulgeat tibi Dominus*; immo hoc magis per se, sine alia explicatione, referretur ad peccata; quia non aliam indulgentiam à Domino expectamus vel petimus. Et tamen adhuc necesse est dicere, *Quidquid deliquisti*. Idque omnes Theologi sine controversia asserunt vel supponunt.

Neque id est necessarium solum pro nominandis singulis sensibus, *Per visum*, & sic de singulis: sed per se propter ipsa peccata: adeò ut etiam si necesse non esset dicere distinctè per singulos sensus, adhuc necessarium esset dicere: *Quidquid deliquisti*, sive, *Quod deliquisti*. Ita Averia q. 12. sect. 3. §. Septimo.

Respondedo; si non est necessarium necessitate Sacramenti nominare singulos sensus, neque necessarium erit necessitate Sacramenti dicere: *Quidquid deliquisti*, sive, *Quod deliquisti*, sed prius satis erit dicere, *Per istam sanctam Viaticum &c. indulgeat tibi Dominus*. Idque omnes Theologi sine controversia asserunt vel supponunt, qui admittunt formam Græcorum valere, videlicet: *Pater sancte animarum & corporum medicus, qui Filium tuum unigenitum Dominum nostrum Iesum Christum, omnem morbum curantem, & ex morte nos liberantem, misisti, sana quoque servum tuum N. à detinente illum corporis infirmitate, & vivifica illum per Christi tui gratiam*. In qua forma non fit expressa mentio delictorum. Uti nec in hæc, quâ tempore S. Ambrosii usa refertur Ecclesiæ Mediolanensis: *Vngo te oleo sanctificato in nomine Patris &c. ut more militis uncti, preparatus ad certamen, aëreas potius superare potestates*.

Et sanè, cum remissio peccatorum mortaliū, tantum sit effectus secundarius Extreme Unctionis; est enim Sacramentum vivorum, quod principaliter institutum est ad augendam gratiam sanctificantem; & valde dubium sit, an remissio peccatorum venialium sit effectus primarius; necio unde tanta possit provenire necessitas exprimendi peccata, ut ipsis non expressis, Sacramentum non valeat. Sed de hoc plura proprio loco.

De cætero, quamvis conclusio nostra sit longè probabilior, equidem doctrina opposita non caret omni probabilitate; & ideo, ut habet altera pars Conclusionis: *Peccaret mortaliter, qui omitteret ly A peccatis*; intellige; absque necessitate

Græci non expriment peccata sua, in forma apud Jac. Goar, lectis penitentem.

30. Objectio delumpta ab Extreme Unctione ex Averia.

31. Respondetur.

Forma Extreme Unctionis apud Græcos.

Forma Actiæ, brasilia.

32. Peccaret mortaliter, qui omitteret ly A peccatis.

necessitate; nam faceret contra præceptum Ecclesiæ in re gravi, id est, in tali re, quæ probabiliter requiritur ad valorem Sacramenti.

Rogas à me, an quando *ly A peccatis*, explicitè apponitur, concurrat ad effectum Sacramenti, Respondeo:

CONCLUSIO II.

Ly A peccatis tuis, concurrat ad effectum Sacramenti Pœnitentiæ, si proferatur ante prolata ista verba: *Absolvo te*; non concurrat, si proferatur, postquam Sacerdos cum debita intentione protulit ista verba: *Absolvo te*.

33.
Probatur 1.
pars Concl.
ex ratione.

Ratio primæ partis est; quia cùm tunc nondum sit effectus positus, quia nondum significata remissio peccatorum; & *ly A peccatis*, implicitè contineatur in istis verbis; *Absolvo te*, quæ significant remissionem peccatorum; quid mirum, si quando explicitè præponitur, concurrat ad effectum nondum productum? Sanè explicitè positum, videtur habere eandem vim, quam habet; implicitè tantum contentum in aliis verbis; nisi fortè inveniat totum effectum productum, prout invenit, quando sequitur ista verba; *Absolvo te*, prolata cum debita intentione.

Probatio 2.
partis;

Ex quo patet probatio secundæ partis; cùm enim per illa verba, *Absolvo te*, prolata cum intentione conficiendi Sacramentum, totus effectus sit productus, *ly A peccatis tuis*; subsequens, nihil invenit producendum, vel, ut melius loquar, comproducendum. Sicuti in forma ordinaria, indubité concurrat ad effectum Sacramenti *ly Ego*, tanquam pars formæ, inveniens effectum necdum productum: si autem Sacerdos diceret, *Absolvo te à peccatis tuis ego*, certum est, quod *ly Ego* nihil omnino operaretur; quia totum effectum inveniret productum per verba præcedentia. Neque in potestate Sacerdotis est, suspendere effectum Sacramenti tali casu, usque ad prolationem *ly Ego*.

34.
Sacramentum hoc ipso quo est, producit suum effectum;

Ratio est; quia Sacramentum est instar causæ naturalis, quæ hoc ipso quo est, producit suum effectum: cum ergo illa verba: *Absolvo te à peccatis tuis*, per se sint sufficientia ad significandam, & causandam remissionem peccatorum, non est in potestate ministrum, supposità debita intentione, impedire eorum effectum, vel suspendere usque ad prolationem *ly Ego*. Ergo similiter, si illa verba, *Absolvo te*, per se sint sufficientia ad significandam, & causandam remissionem peccatorum, non erit in potestate ministrum, illis prolatis cum debita

intentione conficiendi Sacramentum, impedire aut suspendere eorum significationem, vel effectum, usque ad prolationem *ly A peccatis tuis*.

An fortè existimas, quod si Sacerdos vellet, posset suspendere effectum Absolutionis, donec & usque explicitè pronuntiaverit omnia, quæ implicitè continentur in verbis essentialibus, v. g. *Ego Absolvo à peccatis tuis te Petrum*: *Ego Absolvo te à peccatis tuis, à duabus fornicationibus, tribus adulteriis &c.*? Nonne si Sacerdos concilians vellet hoc modo dicere: *Hoc est corpus meum, id est, Christi*; suspenderet effectus Consecrationis usque ad prolationem *ly Christi*, quod implicitè continetur in *ly Meum*? Non habet apparentiam veritatis.

Nihilominus contrarium secundæ partis Conclusionis sustinet Vasquez ad q. 84. a. 3. dub. 4. n. 4 ubi sic ait: *Ego existimo illud verbum, Ego, & illa verba, A peccatis tuis, quæ communiter in forma apponuntur; primo, non esse de essentia simpliciter in illo primo sensu, quem diximus; non, inquam, esse, ut explicitè debeant proferri &c.*

Secundò, videtur mihi, cùm ea apponuntur, verè pertinere ad substantiam & essentiam formæ, & habere eandem causalitatem, in ut effectus non sequatur; donec illa pericula sint; non tamen sic putare de illis verbis, quæ deinde apponuntur: *In nomine Patris &c.* nec de illis, quæ apponuntur in forma Calicis à Latinis, *Novi & æterni testamenti &c.* nec de illis, quæ apponuntur à Grecis in forma Corporis: *Quid pro vobis tradatur*. Hæcenus Vasquez.

A quo si petas rationem disparitatis, non aliam assignabit, quàm implicitam connexionem pronominis, *Ego*, & similiter *ly A peccatis tuis*, in verbo, *Absolvo*, ità ut nullà ratione contineri non possint, & hoc modo, inquit, cùm explicantur, reddant eundem sensum, & eandem præcisè significationem, quæ ad effectum Sacramenti operatur, atque adeò sequitur, ad illius efficaciam, & formam pertinere. Hæc illi.

Quod autem *ly A peccatis tuis*, includatur necessariò in verbo, *Absolvo*, & in ejus significatione, non quidem secundum quod illud verbum absolute sumitur, sed secundum quod modificatur per Confessionem; probat ibidem; quia cùm in Confessione petatur Absolutio, & non à vinculis corporalibus, sed à vinculis peccatorum; ideo cùm dicit Sacerdos: *Ego te absolvo*; cùm absolutio debeat esse ab aliquo vinculo, intelligitur necessariò ex vi verborum, & iudicii hujus aut sententiæ, *A peccatis*; & ita tantum refert apponantur hæc verba, aut non. Et si non apponantur, manet eadem substantia formæ; & si apponantur, manet similiter, quia non significatur aliquid de novo, sed, quod implicitum erat ex vi verborum, exprimitur: quando verò